

ՌԱԿ-ի խօսքը՝ Լիբանանի երեսփոխանական ընտրութեանց առիթով

Ողջունելի է որ ի վերջոյ Լիբանանը պիտի կայացնէ իր երեսփոխանական ընտրութիւնները Մայիս 6, 2018-ին, ունենալու համար իր նոր օրէնսդիր մարմինը, որուն կազմութիւնը ենթարկուեցաւ բազմաթիւ յետաձգումներու:

Լիբանանի հայ համայնքը, միւս համայնքներուն կողքին, իր մասնակցութիւնը բերած է երկրի օրէնսդիր ժողովին եւ կը պատրաստուի կրկին սատարել երկրի ժողովրդական վարչակարգի վերստին գոյառման:

Լիբանանի ընտրական կացութիւնը եւ մասնաւորաբար հայ համայնքին ներկայացուցչական մասնակցութիւնը այդ ընտրութեան բարդ խնդիրներ կը պարզեն հայ ընտրող հասարակութեան դիմաց:

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը, քննելով իրավիճակը նախընտրական Լիբանանի, յանգած է հետեւեալ որոշումներուն.-

ա. Նկատի ունենալով ՌԱԿ-ի անունով առաջադրուող թեկնածուներուն քաղաքական կշիռը, կ'որոշէ չհովանաւորել իր անունով ներկայացող ոեւէ թեկնածու:

բ. Բոլոր անոնք, որոնք թեկնածու կը ներկայանան ՌԱԿ-ի անունով՝ պէտք է զանոնք նկատել ինքնակոչ թեկնածուներ, որոնք կը ներկայացնեն միայն իրենց անձը:

գ. Վերապահութեան եւ դատապարտութեան խօսք ունինք բոլոր այն թեկնածուներուն նկատմամբ, որոնք կը խախտեն հայկական միասնականութիւնը, հեռանալով հայկական պլոքէն կամ կը հակադրուին անոր:

ՌԱԿ-ը միշտ եղած է համագործակցութեան եւ համերաշխութեան ջահակիր, եւ, հետեւաբար, որեւէ հեռացում հայկական միասնականութենէն կը նշանակէ միասնականութեան եւ հայկական ուժի խախտման սկզբունքային մեղանշում:

Արդ, կոչ կ'ընենք բոլոր լիբանանցի քուէարկողներուն, որ գործածեն իրենց դատողութիւնները եւ իրենց ձայնը տան՝ նկատի ունենալով վերոյիշեալ կացութիւնն ու սկզբունքները:

Կեցցէ՛ ազատ Լիբանանը,

Ողջո՛յն անոր անկախ ապագային:
ՌԱԿ Կեդրոնական Վարչութիւն

ՌԱԿ Գերագոյն Խորհուրդ
Ապրիլ 12, 2018

Սերժ Սարգսեան Ընտրուեցաւ՝ ՀՀ Վարչապետ

Ազգային ժողովին մէջ բաց քուէարկութեամբ ՀՀ վարչապետ ընտրուեցաւ Սերժ Սարգսեան: Անոր օգտին կողմ քուէարկեց 77 պատգամաւոր, դէմ՝ 17:

Անոր թեկնածութիւնն առաջադրած էր իշխող դաշինքը՝ ՀՀ Ազգային ժողովի «Հայաստանի Հանրապետական կուսակցութիւն» եւ «Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւն» խմբակցութիւնները:

Ըստ Սահմանադրութեան՝ Հանրապետութեան նախագահն անյապաղ վարչապետ կը նշանակէ Ազգային ժողովի կողմէ ընտրուած թեկնածուն:

Ապրիլ 9-էն Հայաստանն անցած է կառավարման խորհրդարանական համակարգի: Նոյն օրը երդուած ու պաշտօնը ստանձնած է ՀՀ Նախագահ Արմէն Սարգսեան:

Հայաստանի խորհրդարանը միաձայն վաւերացուց ՀՀ-Եւրոմիութիւն համաձայնագիրը

Չորեքշաբթի՝ 11 Ապրիլ 2018-ին, Հայաստանի խորհրդարանը միաձայն վաւերացուց Հայաստանի եւ Եւրոպական Միութեան միջեւ «Համապարփակ եւ ընդլայնուած գործընկերութեան մասին» համաձայնագիրը:

Համաձայնագիրը վաւերացնելու մասին հարցին կողմ քուէարկեց 95 պատգամաւոր:

Հայաստանի եւ ԵՄ-ի միջեւ «Համապարփակ եւ ընդլայնուած գործընկերութեան մասին» համաձայնագիրը ստորագրուած էր 2017 Նոյեմբեր 24-ին, Պրիսթէլի մէջ:

Դու ի՞նչ կ'ընես
Արցախի համար

Պատմությունը պարտի արձանագրել

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀՊԱՐՏՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ԴԻՄԱԴՈՐԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐԻՒՐԱՍԵԱԿԸ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՄԱՅԻՍ 2018-ԻՆ

Դոկտ. Արշաիր Կեօնճեան

Հազիւ թէ երեք տարիներ անցան այն օրերին երբ հայերս ազգովին նշեցինք ուրիշ հարիւրամեակ մը՝ Հայոց Յեղասպանութեան Հարիւրամեակը: Այդ առիթով տեղի ունեցան տպաւորիչ եւ հանդիսաւոր բազմատեսակ ձեռնարկներ Հայաստանի մէջ ինչպէս նաեւ ամբողջ Սփիւռքի տարածքին որոնց ընթացքին հայ ժողովուրդը ցուցաբերեց միասնականութեան քաջակերական գեղեցիկ կեցուածք մը: Նկատի ունենալով այդ Հարիւրամեակին բնոյթը սակայն, բնականաբար ակնկալելի էր այդ երեւոյթը: Հայութեան կեցուածքը չէր կրնար տարբեր ըլլալ: Միւս կողմէ սակայն ինչ կը վերաբերի 2018 Մայիսին, տեղի ունենալիք Մայիսեան Հարիւրամեակին, պարագաները բաւական տարբեր են:

Այս յօդուածին նպատակն է մասնաւոր լոյս սփռել այս նոր Հարիւրամեակին նշման վերաբերեալ յատուկ մէկ տուեալին վրայ որ յստակ կերպով բանաձեւուած է վերնագրին մէջ:

Այս պարագան ինձ կ'առաջնորդէ շատ հակիրճ կերպով, միայն արագ եւ հիմնական ակնարկ մը նետելու հայոց վերջին հարիւր տարիներու պատմութեան վրայ:

Մեր վերջին հարիւր տարիներու պատմութիւնը կը յատկանշուի անկիւնադարձային դրուագներով որոնց մանրամասնութեանց եւ մեկնաբանութեանց մասին անցեալին եղած են բաւականին խորունկ տարակարծութիւններ: Տրուած ըլլալով որ այս յօդուածին նպատակը այդ տարակարծութեանց մասին գրելը չէ հետեւաբար պիտի բաւականանամ նկարագրելով պարզապէս անվիճելի կարգ մը անկիւնադարձներ որոնց մասին դժուար թէ անկողմնակալ ընթերցողներ տարակարծիք գտնուին:

Երբ հարիւր տարի ետ երթանք մինչեւ 1918 թիւը, վեց դար պետականութենէ գուրկ ըլլալէ ետք, Արեւմտահայաստանը նոր անցած էր ցեղասպանութեան ահաւոր ողբերգութենէն եւ ժողովուրդը արդէն իսկ ցրուած էր արագօրէն ընդլայնող Սփիւռքին մէջ:

Միւս կողմէ, Արեւելահայաստանը որ երկար ժամանակէ ի վեր կը գտնուէր Ռուսական տիրապետութեան տակ, 1917-ին պարպուած էր նոր ստեղծուած համայնավար Ռուսական բանակին կողմէ: Հայերը թէւ տկար, սակայն որպէս միջոց պաշտպանութեան, իրենց դրացի Վրաստանին եւ Ատրպէյճանին միանալով կազմած էին Անդրկովկասեան դաշնակցութիւն մը, Մէյմը, պաշտպանուելու համար մէկ կողմէ Թուրքերուն դէմ որոնք տակաւին կը շարունակէին առաջին Աշխարհամարտի վերջին ամիսներու պատերազմը, իսկ միւս կողմէ Հիւսիսի նորաստեղծ պոլշեիկներուն դէմ:

Այս հանգրուանէն սկսելով, մինչեւ մեր օրերը երկարող հարիւր տարիներու մեր պատմութիւնը տրամաբանօրէն կարելի է բաժնել երեք շատ յստակ շրջաններու:

ԵՐԵՔ ՀԱՆԳՐՈՒՄ

ա.) Մայիս 1918 էն Նոյեմբեր 1920: Այս շրջանը կը սկսի Սարդարապատի, Բաշ Ապարանի եւ Ղարաքիլիսէ-ի աննախընթաց յաղթական պատերազմներով մինչ նոյն օրերուն կը պատահէր Մէյմ-ի փլուզումը, յետոյ Հայաստանի Անկախութեան հռչակումը եւ 1918 Մայիս 28-ի Հայաստանի Առաջին Հանրապետութեան

ստեղծումը. այս շրջանը կը վերջանայ 1920 Նոյեմբերին կամ Դեկտեմբեր ի սկիզբը, ստեղծումովը Հայաստանի Երկրորդ Խորհրդային Հանրապետութեան:

բ.) 1920 Նոյեմբերի վերջ կամ Դեկտեմբերի սկիզբէն, երբ Հայաստան կը դառնար Երկրորդ Խորհրդային Հանրապետութիւն, մինչեւ եօթանասուն տարիներ ետք Սեպտեմբեր 1991: Այս շրջանը ամէնէն երկարն է որ աւարտեցաւ իբրեւ հետեւանք Խորհրդային Միութեան փլուզման եւ առաջնորդեց Հայաստանի նորագոյն անկախութեան հռչակման՝ 1991 Սեպտեմբեր 21-ին եւ Հայաստանի Երրորդ Հանրապետութեան ստեղծման:

գ.) Սկսելով 1991 Սեպտեմբեր 21էն եւ Հայաստանի Երրորդ Հանրապետութեան հռչակումէն մինչեւ այսօր, եւ որ կը շարունակուի քսան եւ վեց տարիներէ ի վեր, ուր Հայաստան կը ներկայանայ որպէս բոլորովին գերիշխան երկիր:

Վերոյիշեալ այս (ա), (բ) եւ (գ) երեք շրջանները կարելի է այժմ աւելի ընդլայնելով յատկանշել հետեւեալ կերպով:

Առաջին, (ա), շրջանի երկու տարիները եղած են անհաւատալիօրէն տագնապալից եւ շփոթ շրջան մը: Պարզապէս Հայաստան գերիշխան պետութիւն մը դառնալու պատրաստ չէր: Այս շրջանը կը յատկանշուի իրերայաջորդ կարեւոր պատահարներով, պատերազմներով, զինար կոխկրտող համաձայնութիւններով, դաշինքներով որոնք կը ստորագրուէին ապա կը ջնջուէին շատ կարճ ժամանակամիջոցներու մէջ, թերեւս ժամերու, օրերու կամ ամիսներու տեւողութեամբ մը միայն: Այս շրջանին կարեւորագոյն եւ անկիւնադարձային եղելութիւնները հետեւեալներն են:

1918 Մայիս ամսուան ընթացքին, Սարդարապատի մէջ հայ ժողովուրդը ամբողջ դարերէ ի վեր առաջին անգամ ըլլալով յաղթականօրէն ճակատեցաւ թրքական կանոնաւոր բանակին դէմ եւ զայն կասեցուց: Մինչ Մէյմը քայքայուած էր, թրքական ճնշման տակ հայերը անկախութիւն հռչակեցին: Հակառակ որ այս վերջինը կը կատարուէր թրքական ճնշման տակ, ան կը հանդիսանար մեր պատմութեան մէջ անկիւնադարձ մը քանի որ վեց դարերէ ետք առաջին անգամ ըլլալով կը ստեղծուէր հայկական պետականութիւն մը: Քանի մը ամիս ետք Օսմանեան Թուրքիան կը կորսնցնէր Համաշխարհային պատերազմը: Սակայն անհաւատալի ըլլալով հանդերձ, կարճ ժամանակ ետք Արեւմուտքի իսկ օգնութեամբ Թուրքիան կը վերականգնէր, եւ 1920 Նոյեմբերին Քէմալ Աթաթիւրքի բանակը վայրագօրէն կը յառաջանար դէպի Երեւան, այս անգամ նպատակ ունենալով Հայաստանի վերջնական կործանումը: Այս հանգրուանին է ուր հայ համայնավարները, օգնութեամբ Խորհրդային իրենց դաշնակիցներուն կը կասեցնէին Թուրքերը եւ այսպիսով կը ստեղծուէր Խորհրդային Հայաստանի Հանրապետութիւնը:

Երկուք ու կէս տարի տեւողութեամբ Առաջին Հանրապետութեան այս շրջանին, մինչ Հայաստանի քաղաքական կեանքին մէջ որպէս մեծամասնութիւն տիրական դիրք ունէր Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը, միւս կողմէ, սկիզբի շրջանին բոլոր միւս կուսակցութիւնները ինչպէս նաեւ անկուսակցականներ մաս կազմեցին կառավարութեան: Յատկապէս

ժողովրդական Կուսակցութիւնը որ աւելի վերջ բաղկացուցիչ մաս մը պիտի դառնար Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան, աշխոյժ եւ կարեւոր դեր մը ստանձնեց, յանձն առնելով բազմաթիւ նախարարութիւններ: Յետոյ սակայն վերջաւորութեան մօտ Դաշնակցութիւնը հաստատեց իր մենատիրութիւնը:

Յաջորդ, (բ), շրջանը տեւեց եօթանասուն տարիներ: Վերջին շրջանի ահաւոր պայմաններէն հազիւ փրկուած հայ ժողովուրդը, օգտուելով ապահով սահմաններ ունենալու պատենութենէն, ձեռնարկեց վերածնունդի եւ վերակառուցման աշխատանքի հակառակ ստեղծուած ամբողջատիրական համայնավար կարգերուն:

Այս օրերուն ընդունուած նորաձեւութիւն դարձած է Խորհրդային շրջանը նկարագրել ամէն տեսակի ընկերային, մարդկային եւ քաղաքական վիշապային մեղքերով: Իրականութիւնը սակայն այն է թէ, մինչ իսկապէս այլ եթէ հայ ժողովուրդը այդ շրջանին ենթարկուեցաւ համայնավար կարգերու ծանօթ ծայրայեղութեանց, միւս կողմէ ան յաջողեցաւ այդ շրջանին Հայաստանը կառուցել որպէս աննախընթացօրէն յառաջադէմ արդիական երկիր՝ գիտութեան, ճարտարաբանութեան, գեղարուեստի, գրականութեան, ճարտարապետութեան, սփօրթի եւ այլ բնագաւառներուն մէջ:

Հայկական միջազգային համբաւի հասած անուններ լսել բոլոր այդ բնագաւառներուն մէջ, դարձաւ սովորական երեւոյթ. Համբարձումեան, Ալիխանեան, Մերկելեան, Խաչատուրեան, Պապաջանեան, Միկոյեան, Մարեան, Սեւակ, Իսահակեան եւ Կապուտիկեան, անունները այսպիսի տիտաններու քանի մը օրինակներն են միայն:

Այս շրջանին ընթացքին է նաեւ որ Հայաստան մասնակցեցաւ Համաշխարհային կործանիչ Երկրորդ պատերազմին եւ զոհ տուաւ 300 000 հոգիներ ինչ որ իր բնակչութեան հետ համեմատած չափազանց մեծ թիւ մըն էր: Վերջապէս ամբողջ այս շրջանին, ոչ մէկը, մէջն ըլլալով Ամերիկեան CIA-ը կրնար երեւակայել որ Խորհրդային Միութիւնը պիտի չշարունակէր, տակաւին բազմաթիւ տասնամեակներ գոյութիւն ունենալ: Սակայն իրարայաջորդ անհաւատալի զարգացումներու հետեւանքով Խորհրդային կարգերը յանկարծ քայքայուեցան եւ անգամ մը եւս Հայաստան առանձին մնաց՝ դիմակալելու համար իր ճակատագիրը: Այսպիսով կեանք առաւ Հայաստանի Երրորդ Հանրապետութիւնը 21 Սեպտեմբեր 1991-ին:

Այսպէս կը սկսէր վերելը նշուած երրորդ, (գ), շրջանը որ կը շարունակուի մինչեւ այսօր: Այս շրջանը շատ աւելի մօտ ըլլալով մեր օրերուն, չի կարօտիր մանրամասն նկարագրութեան: Այս շրջանին մաս կը կազմէ Ղարաքաղի հերոսական ազատագրումը: Բնականաբար Երրորդ նորագոյն Հանրապետութիւնը մեծ առաւելութիւն մը ունէր որովհետեւ իբրեւ սկզբնակէտ ունէր Խորհրդային շրջանին արդէն իսկ կազմուած պատկառելի երկիր մը: Կը մնար այլեւս այդ երկիրը աւելի եւս կառուցել, փոխել զայն եւ ծրագրել անոր ապագայի զարգացումը:

Պիտի չուզեմ ձեռնարկել այս վերջին շրջանի վերլուծման տնտեսական, քաղաքական կամ ընկերային տեսակետներէն քանի որ ան տակաւին այսօր շարունակական բարեփոխման շրջան մը կ'անցնէ:

Որոշ է սակայն թէ այս շրջանն է ահա որ առիթը կը ստեղծէ նշելու Մայիսեան Հարիւրամեակը իբրեւ ամբողջովին անկախ երկիր, անդամ Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան եւ տեր արդիական պատկառելի բանակի մը: Ան պատուաբեր տեղ մը կը գրաւէ այսօրուան ազգերու մեծ ընտանիքին մէջ: Նոյնպէս աշխարհով ցրուած Սփիւռքի հայութիւնը այլեւս ինքզինք տեղաւորած է եւ բարգաւաճ է:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ...

Թեև Սփիւռքը մէկ կողմէ քննադատական դիրք ունի Հայաստանի մէջ տիրող կարգ մը քաղաքական եւ այլ պայմաններուն նկատմամբ, միւս կողմէ սակայն, ան անսակարկ կերպով կապուած կը զգայ իր հայրենիքին եւ պատրաստ է իր կարելիութեան սահմաններուն մէջ օգնելու անոր:

Այս բոլորը առնելով որպէս յենակէտ, կ'ուզեմ նախ եւ առաջ աւելի մանրամասնութեամբ անդրադառնալ յօդուածին սկզբնաւորութեան յիշուած այն բանավեճին որ կը վերաբերի 2018ի Մայիսեան Հարիւրամեակին:

Արդարեւ, որքան որ տարօրինակ թուի, կարելոր է անդրադառնալ թէ մինչեւ այսօր մանրամասնօրէն, եւ ճշգրտօրէն բոլորովին յայտնի չէ թէ ինչի Հարիւրամեակն է որ նշուելու է այս օրերուն:

Երբ ամիսներ առաջ, Հայաստանի կառավարութիւնը յայտարարեց թէ 2018 Մայիսին պիտի կատարուին Հարիւրամեակի տօնակատարութիւններ, Դաշնակցութիւնը անմիջապէս դաշտ իջաւ յայտարարելու թէ այս վերջինը կը վերաբերէր առանձնապէս 28 Մայիս 1918ին Հայաստանի Առաջին Հանրապետութեան հռչակման: Եւ ինչպէս որ օգտագործելով անցնող տասնեակ տարիներուն ընթացքին այդ թուականը սեփականացնելու իր ստեղծած վարկածը ան ուզեց նաեւ սեփականացնել ամբողջ Հարիւրամեակը: Բնականօրէն անոնք ջանացին նաեւ այդ շրջանի կարգ մը ղեկավարները հռչակել որպէս այդ օրերու միակ հերոսները հակառակ որ անոնք կատարած են նաեւ շատ վիճելի արարքներ:

Այդ ելոյթներուն իբրեւ հետեւանք ստեղծուած բանավեճին ընթացքին պարզուեցաւ թէ հայոց պետականութեան վերահաստատման իսկական սկիզբը Սարգսրապատով խորհրդանշուած հայ ժողովուրդի 1918 Մայիսին տարած այն յաղթանակներն են, որոնց մասնակցած է ամբողջ հայ ժողովուրդը եւ եկեղեցական դասը գլխաւորութեամբ Մ. Էջմիածնայ եւ Մայր Աթոռին: Եւ ինչպէս մատնանշուեցաւ, թէ բացի Դաշնակներէն, միւս կուսակցութիւնները եւս, յատկապէս Ժողովրդական Կուսակցութիւնը (այսպէս Ռամկավար Կուսակցութեան բաղկացուցիչ մէկ մասը) Հնչակեան Կուսակցութիւնը եւ Անկախներ կարելոր չափով իրենց մասնակցութիւնը բերած են 1918-ի Առաջին Հանրապետութեան:

Վերջապէս, անվիճելի իրականութիւն է թէ Հայ Պետականութեան վերահաստատումը ոչ մէկ տօնախմբութեան առիթ պիտի ըլլար, ոչ ալ իմաստ պիտի ունենար, եթէ այդ պետականութիւնը շարունակուած չըլլար մինչեւ այսօր: Եթէ Հայաստան կառուցուած չըլլար Խորհրդային եօթանասուն տարիներու շրջանին, ի վերջոյ եթէ նորագոյն Երրորդ Հանրապետութիւնը ստեղծուած չըլլար: Այս վերջինն է որ ի վերջոյ, այսօր պատեհութիւնը կը ստեղծէ այս տօնակատարութեանց:

Այս քննական ակնարկէն անխուսափելիօրէն կը հետեւի թէ մի քանի շաբաթ վերջ տեղի ունենալիք Մայիսեան տօնակատարութիւնները փաստօրէն տօնակատարութիւնն են վերոյիշեալ երեք շրջաններու ընդհանուր գումարին որուն իր մասնակցութիւնը բերած է ամբողջ հայ ժողովուրդը, այսինքն Մայիսեան տօնակատարութիւնները շեշտուած կերպով կը վերաբերին Հայոց Պետականութեան Հարիւրամեակին:

Այս բոլորը այժմ կ'առաջնորդեն մեզ դէպի այս յօդուածին վերջին բաժինը որ նաեւ գլխաւոր նպատակն է անոր: Արդարեւ, այժմ կ'ուզեմ կեղծանալ անցնող այս հարիւր տարիներուն ընթացքին, Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան հայ աշխարհին բերած անձնուրաց ծառայութեան եւ անոր տուած առաջնորդութեան վերոյիշեալ բոլոր շրջաններուն

ընթացքին:

ՀԱՐԻՒՍՏԵԱԿԸ ԺՈՂՈՎՈՐԴԻՆՆԵՐՆ Է

Այս կուսակցութեան որդեգրած դիրքը, անոր ընթացքը եւ կատարած աշխատանքը հայ ժողովուրդի պատմութեան այս տագնապալից շրջաններուն խորապէս նշանակալից եւ աչքառու են երբ նկատենք թէ այդ երեք շրջաններուն ընթացքին Հայաստանի քաղաքական տիրապետող ոյժերը եղած են իրարմէ բոլորովին տարբեր եւ իրարու հակառակ, եւ անոնցմէ ոչ մէկուն ժամանակ Ռամկավարները տիրող ոյժը հանդիսացած են: Տեղին է որ միւս բոլոր կուսակցութիւնները կամ կարելոր կազմակերպութիւնները եւս այս առիթով անցնող այս հարիւր տարիներու ընթացքին իրենց կատարած գործին եւ բերած նպաստին վերաբարը եւ վերլուծումը կատարեն:

Այսօրուան Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը ստեղծուած է 1921-ին միացումովը արդէն իսկ գոյութիւն ունեցող քանի մը կուսակցութիւններու (ինչպէս օրինակ Արմենականները որոնք գոյութիւն ունէին 19րդ դարէն ի վեր) որոնց սկզբունքները հաշտ էին իրարու հետ եւ նոյնանման մօտեցումներ ունէին հայ ժողովուրդին ծառայելու իրենց աշխատանքին մէջ:

Անոնք յատկապէս կը հաւատային կառավարման աշխատանքին ընթացքին ռամկավարական սկզբունքներու գործադրութեան, նման այն հասկացողութեան որ այդ շրջանին արդէն զարգացած էր ռամկավարութեամբ գործող Արեւմտաքի երկիրներուն մէջ: Այս բնորոշումով Ռ.Ա.Կ.-ը հիմնովին կը տարբերէր, Հ.Յ.Դ.(Դաշնակ), Մ.Դ.Զ. (Հնչակ) եւ անշուշտ Կոմունիստ, հայ երեք միւս կուսակցութիւններէն:

Վերոյիշեալ երեք շրջաններէն, (ա), առաջինին ընթացքին, Ժողովրդական Կուսակցութիւնը (Ռ.Ա.Կ.-ի բաղկացուցիչ կուսակցութիւններէն մէկը) թէեւ Դաշնակներէն աւելի փոքր թիւով, սակայն կարելոր բաժին վերցուց Առաջին Հանրապետութեան սկիզբի կառավարութեան մէջ: Ան ամբողջովին մասնակից էր այդ շրջանի խորին զարգացումներու մատակարարման գործին եւ կը վարէր կարելոր նախարարութիւններ: Սակայն հազիւ տարի մը անցած, իբրեւ հետեւանք Դաշնակցութեան մենտիրական միտումներուն, ան դուրս հրուեցաւ կառավարական շրջանակէն: Սակայն այս մրցակցութիւնը արգելք չեղաւ որ Ռամկավարները շարունակէին հայոց պետականութեան տալ իրենց ամբողջական զօրավիզը, ըլլայ Հայաստանին մէջ թէ դուրսը Սփիւռքի տարածքին:

Հաստատ վաւերական տուեալ է թէ երբ Հայաստանի Դաշնակցական Վարչապետ Ալեքսանտր Խատիսեան, դրամահաւաքի առաքելութեամբ Եգիպտոս եւ Պոլիս այցելեց, Ռամկավարները եւ իրենց շրջանակն է որ կազմակերպած են անոր համար բազմաթիւ յաջող ձեռնարկներ: Աւելի եւս նշանակալից պարագայ մը կը յիշուի միշտ: Արդարեւ օգտուելով Եգիպտոսի մէջ անգլիական բանակի ներկայութենէն, Ռամկավարները դժուար սակարկութիւններէ ետք, նիւթականը սպառնալից անգլիական բանակէն գնելու համար քան օդանաւեր գանձուող ուղարկելու համար Առաջին Հանրապետութեան տկար բանակին: Սակայն դժբախտաբար հանրապետութեան արագ անկումէն ետք օդանաւերը մնացին Եգիպտոսի մէջ:

Յաջորդող, (բ), երկրորդ շրջանին, երբ Հայաստան Խորհրդային Հանրապետութիւն դարձաւ, ան շուտով փակեց իր սահմանները եւ այդպիսով խզուեցաւ նաեւ հայ Սփիւռքէն:

Շարունակութիւնը յաջորդիւ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Շնորհաւորել է Նորընտիր ՀՀ Վարչապետին

Ապրիլի 17-ին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Օայրագոյն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը շնորհաւորագիր է յղել տիար Մերժ Սարգսեանին՝ Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետի պաշտօնում ընտրուելու առիթով:

Վեհափառ Հայրապետի շնորհաւորական նամակում մասնաւորապէս ասուած է. «Ազգային ժողովն այսօր Ձեզ ընտրեց վարչապետ վստահութեամբ, որ կառավարման Ձեր բազմամեայ փորձառութեամբ եւ նոր հանգամանքով շարունակելու էք Ձեր ջանքերը մեր ժողովրդի կեանքի առաջընթացի ապահովման ու զօրացման, հայրենի մեր երկրի խաղաղութեան ու կայունութեան պահպանման եւ միջազգային հարթակներում ազգային շահերը պաշտպանելու գործում: Մեր երկիրն ու ժողովուրդը տակաւին գտնուում են սահմանների անվտանգութեան ապահովման, արցախեան հիմնախնդրի կարգաւորման հրամայականների յանդիման, ինչպէս նաեւ ներքին կեանքի տարբեր դժուարութիւնների ու խնդիրների առջեւ: Վճռորոշ այս ժամանակահատուածում, որպէս մեր երկրի վարչապետ, վերստին Ձեզ է վիճակուած յանձնառութեամբ պատասխանատուութիւն ստանձնել՝ յանուն մեր հայրենիքի առջեւ ծառայած մարտահրաւերների յաղթահարման եւ համազգային մեր իղձերի իրականացման»:

Նորին Սրբութիւնը մաղթել է, որ Բարձրեալն Աստուած զօրակից լինի ՀՀ վարչապետին եւ շնորհի նրան նոր ձեռքբերումներ իր գործունէութեան ճանապարհին:

Շուշիի Մէջ Տեղի Պիտի Ունենայ Նոպելեան Սրցանակի Արժանացած Ներկայացումը

Մայիս 1-ին, Ժամը՝ 18:00-ին, Շուշիի «Նարեկացի» արուեստի միութեան մէջ պիտի կայանայ Ելենա Տուտիչի «Մարգարիտա եւ Ապուլֆաս» ներկայացումը:

Այս մասին «Արցախապրես»-ի թղթակիցին հետ զրոյցին ըսած է «Նարեկացի» արուեստի միութեան կառավարիչ Մարիամ Անդրեասեան՝ տեղեկացնելով, որ մուտքն ազատ է բոլոր ցանկացողներուն համար:

«Մարգարիտա եւ Ապուլֆաս» ներկայացումը բեմադրուած է Սուէտլանա Ալեքսեւիչի համանուն վէպի հիման վրայ, ուր կարծարծուի Պաքուի ջարդերու թեման: Այս ներկայացման հեղինակը 2015թ.-ին գրականութեան ասպարէզին մէջ Նոպելեան մրցանակի արժանացած է», - աւելցուցած է Մ. Անդրեասեան:

Հայկական Բանակը Իր Կառույցին Մէջ Գիտական Վաշտ Պիտի Ունենայ

Հայաստանի կառավարութեան քննարկման ներկայացուած է որոշման նախագիծ մը, որուն հաստատումով առանձնակի յաջողութիւններու հասած երիտասարդներ զինուորական ծառայութենէ ժամանակաւորապէս պիտի ազատուին:

Ըստ «Երկիր Մետիա»-ի Ազգային ժողովին մէջ Ապրիլ 11 -ին այս նախագիծին մասին խօսեցաւ Պաշտպանութեան նախարարի պաշտօնակատար Վիգէն Սարգսեան՝ պատասխանելով «Ելք» խմբակցութեան պատգամաւոր Գեորգ Գորգիսեանի հարցումին:

«Յառաջիկայ նիստերէն մէկուն մէջ նախագիծը կառավարութեան որոշման տեսքով պիտի ընդունուի: Նախագիծին մէջ եղած չափորոշիչները կարելի է հիմք ընդունիլ», - ըսաւ Վիգէն Սարգսեան:

Նախարարի պաշտօնակատարը աւելցուց, որ գործնական քայլերու կը ձեռնարկուին զինուած ուժերու կառույցին մէջ գիտական վաշտ ձեւաւորելու ուղղութեամբ՝ այն նորակոչիկներուն համար, որոնք իրենց գիտելիքները կրնան ծառայեցնել զինուած ուժերու հարցերու լուծման:

«Նոյն Երկինքի Տակ». հայ եւ թուրք երիտասարդներու մասնակցութեամբ նոր նախագիծ

Հայ եւ թուրք երիտասարդներու մասնակցութեամբ իրականացուող «Նոյն երկինքի տակ» խորագիրով ծրագրի առաջին մասը շուտով կ'աւարտի: Նախագիծի նպատակն է՝ պարզել, արդեօք իրարու հետ դիւանագիտական յարաբերութիւններ չունեցող, փակ սահմաններով, վարչական եւ առեւտրական կապերը խզած երկու երկրի՝ Թուրքիոյ եւ Հայաստանի մէջ բնակող երիտասարդները կրնան մտածել ընդհանուր ապագայի մասին, կը հաղորդէ «Էրմէնիհայեր»-ը:

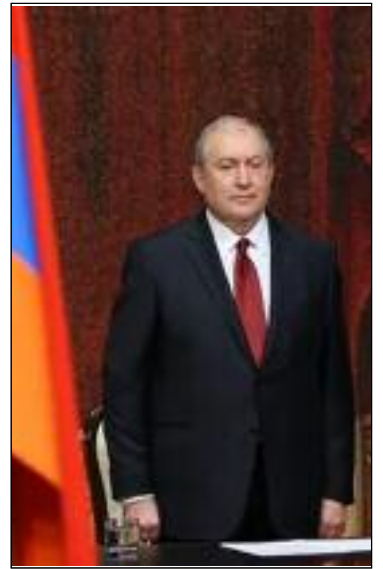
Օրագրին մասնակցող 15-35 տարեկան շուրջ 80 երիտասարդի ուղղուած է հետեւեալ հարցը. «Քեզի համար ինչպիսի՞ ապագայ կը ցանկաս եւ ինչպիսի՞ աշխարհի մէջ»: Ստացուած պատասխանները տեսագրուած եւ 30 վայրկեան տեսողութեամբ տեսանիւթեր պատրաստուած են: Միեւնոյն ժամանակ ծրագրին մասնակից եւ զիար չճանչցող հայ եւ թուրք երիտասարդներուն առաջարկուած է ձեռագիր նամակներ ուղղել իրարու: Նամակներուն հետ հասցեատերերուն կը յանձնուին նաեւ հեղինակներուն լուսանկարները: Այս փուլի թրքական (Իզմիր, Ուշաք, Այտըն) եւ հայաստանեան (Երեւան, Գիւմրի) մասը աւարտած է: Բոլոր նամակներու եւ տեսագրութիւններու սղագրութիւնները թարգմանուած են: Նամակները եւ լուսանկարները փոխադարձաբար կը յանձնուին երիտասարդներուն, կը հաստատուին կապեր:

Բոլոր այս ջանքերով երկու ժողովուրդներու միջեւ կամուրջ կառուցելու փորձ կը կատարուի: Նախագիծը հաւանութեան արժանացած է եւ աջակցութիւն ստանա՞ծ է երկու երկիրներու մէջ գործող շարք մը հասարակական կազմակերպութիւններու կողմէ:

Աշխատանքներու առաջին մասին մէջ իրենց ներդրումը ունեցած են Թուրքիոյ Հրանդ Տինքի Հիմնադրամը իր ճանապարհորդական դրամաշնորհով, իսկ Հայաստանէն՝ Արուեստի եւ մշակութային ուսումնասիրութիւններու աշխատանոցի «Արտ Կոմունան», Երեւանի Մարդու իրաւունքներու տունը, Գիւմրիի Երիտասարդական զարգացման կեդրոնը, Երեւանի Կովկասեան հետազոտութիւններու կեդրոնը, որոշ մասնաւոր դպրոցներ եւ համալսարաններ:

ՀԲԸՄ-ը Կը Շնորհաւորէ Հայաստանի Հանրապետութեան Նոր Նախագահ Արմէն Սարգսեանը

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը կը շնորհաւորէ նախագահ Արմէն Սարգսեանը իր երդմնառութեան եւ նախագահական պաշտօնի ստանձնումին առիթով եւ կ'ողջունէ զինք պատմական այս իրագործումին համար:

Հանգրուանային այս իրադարձութիւնը կ'իրականանայ պահու մը, երբ մեր ազգը կը դիմագրաւէ շրջանային, համաշխարհայնական, բազմաթիւ եւ բարդ մարտահրրաւերներ, միաժամանակ զարգացման եւ բարգաւաճումի փայլուն հեռանկարներով:

Մինչ կը թեւակոխենք մեր հանրապետութեան կառավարչական համակարգի նոր ժամանակաշրջանը, 2016-ի բարեփոխուած Սամանադրութեամբ, մենք զարգացման լայն կարելիութիւններ կը տեսնենք, որոնք իրկանանալի են ղեկավար կառոյցներու աշխոյժ նախաձեռնութիւններով եւ բոլոր կողմերու համակարգուած գործակցութեամբ:

Խորհրդարանական դրութեան որդեգրումով, Հայաստանի նոր նախագահը կը ստանձնէ պետութեան առաջնորդութիւնը, ազգային կառոյցներու կայունութիւնը եւ շարունակականութիւնը պահպանելու պատասխանատուութեամբ: Մեր բաղձանքն է որ Նախագահ Արմէն Սարգսեան կարենայ յաջողութեամբ իրականացնել այդ յանձնառութիւնը, որ ցոլացումն է նաեւ մեր ժողովուրդի համընդհանուր ձգտումներուն եւ հասարակաց արժէքներուն ու իտելիւններուն:

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութիւնը իր երախտագիտութիւնը կը յայտնէ նաեւ Նախագահ Սերժ Սարգսեանին, անոր պաշտօնավարութեան աւարտին, բախտորոշ բազմաթիւ տարիներու ընթացքին, սկսեալ Արցախի ազատագրման շարժումէն, հայրենիքին մատուցած իր նուիրեալ ծառայութիւններուն համար: Իր նախագահութեան շրջանին, Հ.Բ.Ը.Մ.ը պահպանեց եւ ընդլայնեց Հայաստանի ղեկավարութեան հետ գործելու իր խորարմատ աւանդոյթը, առաւել եւս զարգացնելով իր գործունէութիւնը արուեստի, կրթութեան, մշակոյթի, ինչպէս նաեւ ընկերային եւ մարդասիրական ծառայութիւններու մարզերէն ներս:

Հ.Բ.Ը.Մ.ը խանդավառութեամբ պիտի շարունակէ իր կառուցողական ներդրումներով աջակցիլ հայրենի պետութեան, ի շահ մեր համընդհանուր ազգի բարօրութեան: Մենք կը հաւատանք, որ ազգային կառոյցներուն Նախագահին, Խորհրդարանին, Վարչապետին եւ Եկեղեցւոյ համակարգ եւ սերտ գործակցութեամբ, կարելի է լաւագոյնս ծառայել մեր ազգի եւ ժողովուրդի զագացման:

Նախագիծի հեղինակ Թահիր Ունը այս ծրագրի ծիրէն ներս իրեն ցուցաբերուած աջակցութեան համար շնորհակալութիւն յայտնած է որպէս կամաւոր հանդէս եկած Գեորգ Գալստակեանին, Տուրու Օրսին, Օքան Տոդանին, Էլեն Կոկչեանին, ֆրանսացի ընկեր Իգա Վանտենհովին, ինչպէս նաեւ մասնակիցներուն եւ բոլոր անոնց, որոնք այս կամ այն կերպով աջակցած են նախագիծի կայացման:

Օրագրի երկրորդ հատուածով, որ պիտի սկսի առաջիկային, կը նախատեսուին ցուցահանդէսներ Հայաստանի եւ Թուրքիոյ մէջ, գիրքի տպագրութիւն, տեսագրութիւններու ներկայացում: Բացի այդ, նախագիծին նուիրուած յատուկ կայք պիտի ստեղծուի, պիտի ամրապնդուին կապերը հայաստանեան երիտասարդական կազմակերպութիւններու հետ, իսկ դրամաշնորհ գտնելու պարագային իրարու հետ նամակագրական կապ հաստատած հայ եւ թուրք երիտասարդներու փոխադարձ այցելութիւններ պիտի կազմակերպուին:

ԱՐՄԷՆ ՍԱՐԳՍԵԱՆ. «ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԸ ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ԴԵՐ ԿԸ ԽԱՂԱՅ ԼՂ ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ԼՈՒԾՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻՆ ՄԷՁ»

Հայաստանի Հանրապետության 4-րդ նախագահ Արմեն Սարգսեան ռուսական ԹԱՍՍ գործակալության տուած է հարցազրոյց մը, որուն ընթացքին յայտարարած է, որ չափազանց կարեւոր եւ առանցքային կը նկատէ Ռուսաստանի դերը ԼՂ հակամարտութեան լուծման գործընթացին մէջ:

Անոր խօսքով, 23 տարի առաջ Ղարաբաղի մէջ եռակողմանի զինադադարը ձեռք բերուած է Ռուսաստանի միջնորդութեան շնորհիւ:

«Հարցի խաղաղ լուծում փնտռելու մէջ բարձր կը գնահատենք այդ միջնորդական ջանքերը: Ակնյայտ է, որ հարցի լուծման համար անհրաժեշտ է խաղաղութեան եւ համաձայնութեան գալու քաղաքական կամք: Հայաստանը խաղաղութիւն ձեռք բերելու համար ի գործ կը դնէ կարելի ամէն բան եւ կ'ակնկալէ, որ ատրայէճանական կողմը նոյն ձեւով վարուի», ըսած է Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահը:

Արմեն Սարգսեան յայտնած է նաեւ մօտ օրերուն Մոսկուա այցելելու իր ծրագիրն մասին՝ աւելցնելով, որ յստակ ժամկետեր տակաւին չկան:

Սարգսեան յայտնած է, որ, որպէս Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահը, էական կը համարէ հայ-ռուսական ռազմավարական դաշնակցութեան հետագայ զարգացումը, երկու ժողովուրդներու բարեկամութեան ամրապնդումը եւ մարդկային շփումներու զարգացումը:

Սահմանադրութեամբ՝ ժողովրդավար, իրականութեան մէջ՝ մենատիրական՝ Freedom House-ը՝ Հայաստանի մասին

Հայաստանի սահմանադրութեամբ եւ օրէնսդրութեամբ կարծես թէ ամրագրուած են ժողովրդավարական սկզբունքները, սակայն իրականութեան մէջ կառավարման ոլորտը ակնյայտ մենատիրական է՝ այսպիսի եզրակացութիւն ըրած է Freedom House իրաւապաշտպան կազմակերպութիւնը իր հերթական՝ «Անցումային երկիրներ 2018» զեկոյցին մէջ, կը հաղորդէ «Միվիլնէթ»-ը:

Հայաստանը, ինչպէս եւ նախորդ տարի, դասուած է կիսահաստատուած մենատիրական պետութիւններու շարքին:

2017-ի՝ 2018-ին Հայաստանը յետընթաց արձանագրած է ժողովրդավարութեան ոլորտին մէջ, որու արդիւնքով ընդհանուր գնահատականը 5.39-էն իջած է 5.43-ի:

Դիրքերու թույլացումը հիմնականօրէն պայմանաւորուած է փտածութեան դեմ պայքարի ոլորտին մէջ յետընթացով (5.25-էն 5.50-ի): Պատճառը Հանրապետական կուսակցութեան կողմէ գործադիր, օրէնսդիր եւ դատական իշխանութիւններու ամրապնդումն է եւ որպէս հետեւանք՝ համակարգային փտածութեան արմատաւորումը:

Միւս ցուցանիշներուն հետ կապուած՝ այս տարուան զեկոյցին մէջ Հայաստանը եւս յառաջընթաց չէ արձանագրած ոչ ընտրական գործընթացներու, ոչ անկախ մամուլի, ոչ արդարադատութեան, ոչ տեղական ժողովրդավարութեան առումներով:

Հեղինակները կը մատնանշեն, որ 2017-ին նախագահականէն խորհրդարանական կառավարման անցնելու առումով ամենակարեւոր քայլը ապրիլեան խորհրդարանական ընտրութիւններն էին, որոնց արդիւնքով ՀՀԿ-ն, որ «կը վերահսկէ իշխանութեան բոլոր երեք ճիւղերը», պահպանեց եւ ամրապնդեց իր գերիշխանութիւնը:

Նշանակումներ Եւ Վերանշանակումներ՝ Հայաստանի Կառավարութեան Մէջ. Կարէն Կարապետեանը Նշանակուեցաւ Առաջին Փոխվարչապետ

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Արմեն Սարգսեան հրամանագիր ստորագրած է՝ Կարէն Կարապետեանը առաջին փոխվարչապետ նշանակելու մասին:

«Հիմք ընդունելով վարչապետի առաջարկը՝ համաձայն սահմանադրութեան 150-րդ յօդուածի, Կարէն Կարապետեանը կը նշանակուի առաջին փոխվարչապետ», ըսուած է նախագահի ստորագրած հրամանագիրին մէջ:

Նախագահի երկու այլ հրամանագիրներով փոխվարչապետներ նշանակուած են Վաչէ Գաբրիէլեանը եւ Արմեն Գեորգեանը:

Իսկ Հայաստանի վարչապետ Սերժ Սարգսեանի հրամանագիրով Ալեքսան Ծարութիւնեանը նշանակուած է վարչապետի գլխաւոր խորհրդական:

Կառավարութեան կազմին համար, Հայաստանի նախագահի հրամանագիրով, հիմք ընդունելով վարչապետի առաջարկը, Էդուարդ Նալբանդեանը վերանշանակուեցաւ արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնին, իսկ Վիգէն Սարգսեանը՝ պաշտպանութեան նախարարի պաշտօնին:

Էդվարդ Նալբանդյանը նշանակվել է ՀՀ արտգործնախարար

Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Արմեն Սարգսյանն ապրիլի 18-ին ստորագել է հրամանագիր Էդվարդ Նալբանդյանին ՀՀ արտաքին գործերի նախարար նշանակելու վերաբերյալ: Այս մասին տեղեկացրին ՀՀ նախագահի աշխատակազմից:

ՀՀ նախագահի հրամանագրում ասվում է. «Հիմք ընդունելով վարչապետի առաջարկությունը՝ համաձայն Սահմանադրության 150-րդ հոդվածի, Էդվարդ Աղվանի Նալբանդյանին նշանակել արտաքին գործերի նախարար»:

Վիգեն Սարգսյանը նշանակվեց ՀՀ պաշտպանության նախարարի պաշտոնում

ՀՀ նախագահ Արմեն Սարգսյանի հրամանագրով ՀՀ պաշտպանության նախարար է նշանակվել Վիգեն Սարգսյանը:

Հրամանագրում ասված է. «Հիմք ընդունելով վարչապետի առաջարկությունը՝ համաձայն Սահմանադրության 150-րդ հոդվածի, Վիգեն Ալեքսանդրի Սարգսյանին նշանակել պաշտպանության նախարար»:

«Արդեն Ուշ Էք...»

ԴՈՎՏ. ՀՐԱՅՐ ԸԷՊԷՃԵԱՆ

Պահրէյնի թագաւորութեան գիրքի միջազգային տասնութերորդ ցուցահանդէսը ունեցաւ բաւական յատկանշական դրուագներ: Նախ՝ Պահրէյնի Մուհարաք քաղաքը հռչակուած է 2018 տարուան Իսլամական մշակոյթի մայրաքաղաք: Յուցահանդէսը տեղի ունեցաւ մարտ 28-էն մինչեւ 7 ապրիլ 2018, նոյն քաղաքին մէջ եւ նուիրուեցաւ իսլամական մշակոյթին: Բայց կար նաեւ Աստուածաշունչի ընկերութեան մեր մասնակցութիւնը՝ պետական ու պաշտօնական հրաւերով եւ աւելի քան չորս հարիւր հրատարակչատուներու կողքին, որոնք կու գային մօտաւորապէս քսանհինգ տարբեր երկիրներէ: Աստուածաշունչի ընկերութեան մասնակցութիւնը կը դառնար միակ քրիստոնէական ներկայութիւնը, որ կու գար ապացուցելու շրջանին մէջ մէկ կողմէ ներկայութիւն, բայց նաեւ՝ անհրաժեշտութիւն:

Տաղաւարին վրայ կար աստուածաշունչերու մեծ հաւաքածոյ մը՝ գլխաւորաբար արաբերէն լեզուով, նկատի ունենալով, որ ցուցահանդէսին մեծ տոկոսով կը ներկայացուէին արաբերէն լեզուով հրատարակութիւններ, բայց նաեւ կային պատմական-բացատրական ցուցակներ: Յուցակները կ'ընդգրկէին արաբերէն եւ անգլերէն լեզուներով Աստուածաշունչի պատմականը, բայց նաեւ՝ անոր ընկերամշակութային կեանքին մէջ մեծ ներդրումը: Յուցահանդէսի բացման օրը, երբ պահրէյնցի երիտասարդ տղոց հետ կը ներկայացնէի ցուցահանդէսի բովանդակութիւնը, Խալէտը ըսաւ. «Պահրէյնի համար մեծ հպարտութիւն է, որ դուք հոս էք՝ մեր մէջ: Այս մէկը ցոյց կու տայ մեր երկրին բազմակրօն եւ բազմամշակութային կազմուածքը եւ ներդաշնակութիւնը: Ներկայ օրերուն որքա՞ն անհրաժեշտ է, որ մարդիկ առիթ ունենան բացուելու աշխարհին եւ ճանչնալու զիրար»: Ան նաեւ ըրաւ կատակ-հաստատում մը: Եթէ դէմքին վրայ կար քննադատ «չարածճի» խառնուածքով, աստոր ետին կը տեսնէի իրագործուելիք մարտահրաւեր. «Յուսամ շուտով նաեւ մուտք կը գործէ Մէուտական Արաբիա»:

Չեմ գիտեր՝ պահրէյնցի Խալէտին եւ Սալէհին միջեւ որեւէ առնչութիւն կա՞ր, թէ պարզապէս պատահականութեան արդիւնք էր: Սալէհը կու գայ Մէուտական Արաբիայէն: Տեսած էր մեր տաղաւարը ցուցահանդէսի բացման օրը, բայց չէր մօտեցած՝ տեսնելով, որ զբաղած էինք: Բայց որոշած էր անպայման հանդիպիլ: Շաբթուան ընթացքին ան մօտեցաւ մեզի: Սալէհը երիտասարդ մըն է, որուն մասնագիտութիւնը եւ ասպարէզը կ'ընդգրկէ տեղեկատուութեան աշխարհը՝ իր տարբեր ենթաբաժանումներով: Յստակ էր, որ իր երիտասարդական ներշնչումով կ'ուզէր խօսիլ, իմանալ, բայց նաեւ՝ ծանօթանալ: Ծանօթացումը պիտի ընդգրկէր նաեւ «ուրիշ»-ը, եւ իր պարագային՝ ոչ իսլամը: Հարցումներ ուղղեց Աստուածաշունչի բովանդակութեան մասին, եւ շուտով անդրադարձայ, որ հետը շատ հաճելի խօսակցութեան մը մէջ մտած էի: «Այս խօսակցութիւնը քու հետոյ Աստուածաշունչի այս յարկին տակ ասկէ առաջ չէի կրնար ընել», ըսաւ ան: Մեզի համար անընդունելի էր: Բայց հիմա շատ բան փոխուեցաւ, եւ այլեւս չենք ուզեր, որպէս սեուտցիներ, մեր գոց պատեանին մէջ ապրիլ»:

Սկսած էի տեսնել, թէ կը խօսիմ երիտասարդի մը հետ, որ կ'ուզէ աշխարհին բացուիլ: Եւ այդ աշխարհին մէջ ան կ'ուզէ տեսնել, թէ կան նաեւ մարդիկ, որ «իրեն» պէս չեն, տարբեր են, բայց որուն հետ կարելի է նաեւ «ապրիլ»: «Մէուտական Արաբիոյ մէջ տեղի ունեցած բոլոր ներկայի բարեկարգութիւնները իրական են: Մենք հիմա սկսանք աշխարհին բացուիլ», ըսաւ ան:

Սալէհին ըսի, որ հայ եմ եւ լիբանանցի: «Երեւանը շատ զեղեցիկ քաղաք է», ըսաւ ան: Եւ հոս աւելցաւ մէկ նոր զմայլելի իրականութիւն մը՝ մեր արդէն իսկ շատ հետաքրքրական հանդիպումին վրայ:

Սալէհը երկու անգամ այցելած էր Հայաստան: Ան սիրած էր Հայաստանը եւ սիրահարած՝ Արարատին: Իր սերը եւ սիրահարութիւնը մղած են զինք սերտելու հայուն պատմութիւնը: «Ձեր կեանքը շատ դժուար եղած է», ըսաւ ան:

Սալէհը կը գիտակցի, որ Հայաստանը շատ կարողականութիւններ ունեցող երկիր է, եւ որ՝ շատ հնարաւորութիւններ կան Մէուտական Արաբիոյ հետ գործակցութեան: «Աւելի ճիշդ պէտք է թափենք երկու երկիրներու յարաբերութիւնները զարգացնելու համար», ըսաւ ան:

Սալէհին հետ մեր կուր խօսակցութիւնները պէտք էր ամփոփէինք: Արդէն գրուցեցինք աւելի քան մէկ ժամ: «Շուտով եկեղեցին, Աստուածաշունչը եւ դուն՝ Մէուտական Արաբիոյ մէջ», ըսաւ ան որպէս ցտեսութիւն:

Կրնայ ըլլալ...
Դնկտ. Մունան չափահաս տարիքի կին մըն է: Ան ծնած է Դամասկոս, բայց երիտասարդ տարիքին ամուսնացած է պահրէյնցի մարդու մը հետ եւ իր ամբողջ կեանքը մինչեւ օրս կը շարունակէ այս կողմին մէջ: «Արաբերէն հնչիւնիս մէջ շատ բան չմնաց Մուրիայէն», ըսաւ ան ծպտալով: Մունան դասախօս է Պահրէյնի համալսարանին մէջ եւ

ընկերաբանական եւ կրօնական նիւթեր կը դասաւանդէ:

Մունան բաւական ժամանակ անցուց մեր տաղաւարին մէջ: Յստակ էր, որ ըսելիք ուներ եւ կ'ուզէր խօսիլ:

«Հայրս շատ զարկ տուաւ մեր կրթութեան եւ դաստիարակութեան, ըսաւ ան: Մեզ Լիբանան դրկեց, որպէսզի ուսում առնենք, եւ նախընտրեց, որ մենք քրիստոնէայ մարտնի համայնքի քոյրերուն դպրոցը սորվինք»:

Սկսած էի տեսնել, որ մեր խօսակցութիւնը սկսած էր նոր թափ մը ստանալ: Եւ քաջալերուած Մունայի համարձակութենէն՝ ես ալ եկայ աւելցնելու իր խօսքին վրայ. «Ինչպէ՞ս կը զգաս այսօր, որ քրիստոնէայ դպրոցի մէջ ուսումնո՞ւ ստացած ես», եղաւ իմ քիչ մը կտրուկ հարցումը:

Մունային պատասխանը շատ պարզ էր եւ յստակ: Ան դասախօս մը ըլլալով հանդերձ, չուզեց դասախօսութիւն մը կարդալ ինծի: «Իմ կեանքս դասաւորեց եւ կազմակերպեց», ըսաւ ան: «Շփոթութեան մէջ էի երիտասարդական տարիներուս, եւ իրենց կրթութիւնը յստակատեսութիւն տուաւ ինծի, թէ ի՞նչ պէտք է ընեմ իմ կեանքիս ընթացքին»:

Մունան այսօր կ'աշխատի իր երկրորդ դոկտորական ատենախօսութեան վրայ: Իր ուսումնասիրութիւնները կ'ընդգրկեն տարբեր կրօններու եւ անոնց պաշտամունքներու դերը եւ կարեւորութիւնը մարդուն ներքին կեանքի համերաշխութեան համար: Եւ այս իմաստով ան հետաքրքրուած է ոչ միայն իսլամական կրօնով, այլ նաեւ՝ քրիստոնէայ աստուածաբանութեան ու, տակաւին, անոնց յարաբերութիւններուն եւ մարդկային կեանքին համար անոնց նպաստով: Ան ուզեց աւելի ժամանակ անցընել մեզի հետ, քանի որ հետաքրքրուած էր Աստուածաշունչի ներդրումին եւ անոր նպաստին միջկրօնական յարաբերութիւններու մէջ նիւթով:

Եւ չուզեցաւ իմ հետաքրքիր այլ հարցումս. «Ինչպէ՞ս կը տեսնես մեր ներկայութիւնը այս ցուցահանդէսին»: Մունային դէմքին վրայ գծուեցաւ պզտիկ ժպիտ մը: «Արդէն ուշ էք», ըսաւ ան: «Դուք տասնութ տարի առաջ պէտք էր հոս ըլլայիք», եղաւ իր հաստատ եւ վճռական պատասխանը:

Չեմ գիտեր, թէ Մունան այս պատասխանը տուաւ որպէս մարտահրաւեր: Իր հաստատումը անձնական նախաձեռնութիւն էր, թէ՛ հաւաքական պահանջ: Բայց կրնայի տեսնել իր համոզումները: «Մեր հաւաքականութիւնները այսօր շատ պէտք ունին սորվելու համակցութիւն եւ փոխյարաբերութիւն՝ որպէս տարբեր համայնքներ եւ կրօններ: Ձեր ներկայութիւնը մեծապէս կարեւոր եւ օգտակար է: Եւ այս իմաստով այլ հոս պէտք էր ըլլայիք ասկէ առաջ», եզրափակեց Մունան:

Մունային եւ անոր «ուշ» ըլլալու հաստատումը մտածել տուին ինծի: «Ուշ»-ը ունի նաեւ իր տուեալները եւ պարունակը: Բայց նաեւ ունի իր գիտակցութիւնը: Մարդկային ու հաւաքական կեանքին մէջ պատմութիւնը կը կերտուի դրուագներով, եւ այդ դրուագները եթէ կը կերտեն, բայց նաեւ կը քանդեն ու տակաւին հետք(եր) կը ձգեն: Պատմութեան դրուագներն ու անոնց պատեհութիւնները ճիշդ ձեւով օգտագործելը անհրաժեշտ գրասկաններ են: Քաջալերական էր տեսնել Պահրէյնի մէջ մարդիկ, որոնք կրնան արժեւորել քրիստոնէայ ներկայութիւնը եւ անոր կարեւոր ներդրումը՝ տարածաշրջանի պատմութիւնը իր տարբեր դրուագներով կերտելու գիտակցութեան մէջ: Այս իմաստով, Մունային «արդէն ուշ էք»-ը առի որպէս երկկողմանի մարտահրաւեր-գիտակցութիւն: Գիտակցութիւնը Մունային՝ որպէս իսլամի: Ուշին տոնին կան պատճառներ, որոնց ինք ու իր համայնքը նաեւ պէտք է գիտակցին, որ՝ մարդկային կեանքերը ու անոնց պատմութիւնները լաւապէս կը կերտուին գոյակեցութեամբ եւ համակցութեամբ: Բայց նաեւ՝ իմ գիտակցութիւնը, թէ տակաւին, որքա՞ն կարեւոր է քրիստոնէայ ներկայութիւնը եւ անոր առաքելութիւնը նոյնիսկ մարդկային կեանքի պատմութիւնը եւ անոր դրուագները կերտելու եւ շինելու համար: Որքան անհրաժեշտ է գորգուրալ մեր քրիստոնէայ աստուածաբանութեան եւ անոր բերած կարեւոր մեծ աւանդին մեր հաւաքական ու անհատական կեանքերուն համար:

«Ուշ ենք»՝ այո՞... Եւ կան պատմական ու քաղաքական տուեալներ, որոնք կրնան ցոյց տալ, որ «արդէն ուշ ենք»:

Մարդկային կեանքի մեր պատմութեան մէջ գործադրուեցան շատ աւերներ, որոնք թերեւս կարելի էր կանխել... Ու տակաւին, մեր տարածաշրջանին մէջ կան ու եղան անկիւնադարձային աղէտներ, որոնք ձգեցին հետքեր՝ շատ մը հաւաքականութիւններու վրայ: Արդէն «ուշ ենք» ըսելու եւ ցանկալու, որ երանի այդ բոլորը տեղի չունենային...

Նուիրատուութիւն

Տիկ. Հերմինե Տեր Սարգիսեան ՀԲԸՄիութեան "Արթաթի Գալփաբեան" վարժարանին կը նուիրէ 50 եւրո:

ԳՐԱԻՈՒԱԾ ՕՐ

Կիրակի 3 Յունիս 2018

24 Ապրիլ 1915

Հայոց Ցեղասպանութիւն

22էն-26 Մայիս 1918 Սարտարապատի Դիցագնամարտի Յաղթանակը

28 Մայիս 1918 Անկախ Հայաստանի Հանրապետութեան Հռչակման 100-ամեակը

... Ոգեկոչում եւ Տօնահանդէս

Կազմակերպիչ յանձնախումբ

Με μεγάλη μας χαρά, σας προσκαλούμε στην βραδιά της επέτειου της χορευτικής ομάδας "ΑΒΕΤΙΣ"

που αισιώς κλείνει φέτος τα 5 χρόνια.

Η βραδιά έχει τον τίτλο ΠΑΤΡΙΔΑ, ΕΙΜΑΣΤΕ ΓΕΝΝΗΜΕΝΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΣΟΥ

και είναι αφιερωμένη στις ηρωικές μάχες του Μαΐου της Αρμενίας.

Λεόντση Σχολή Νέας Σμύρνης - Θεμιστοκλή Σοφούλη 2

Մերով հրավիրում ենք «ԱՎԵՏԻՍ»

պարայինի հոբելյանական կրեդոյին՝ մենք արդեն 5 տարեկան ենք: Երեկոն նվիրվում է Հայաստանի Մայիսյան հերոսամարտերին՝ ՔՈՍԻՐՈՒՑ ԵՆՔ ՇՆՎԵԼ, ՀԱՅՐԵՆԻՔ խորագրով:

Σάββατο 26 Μαΐου 2018 - 7.30 μμ.

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ - ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΠΑΡΚΙΝΓ

ՊՏՈՅՑ ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՕՐՈՒԱՅ ՏՕՆԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Արարատ Մ.Մ.Միութեան Տիկնանց Սարմինը Մայրերու տօնի առթիւ միօրեայ պտոյտ կը կազմակերպէ 13 Մայիս 2018-ին դէպի 'Καταρράκτες του Δρυμών':

Տեղեր ապահովելու եւ յաւելեալ տեղեկութիւններու համար կրնաք հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն:- Տիկ. Սօնիա Քաջիկեան հեռ. թիւ 6945333401, Տիկ. Զարուհի Միմնեան հեռ. թիւ 6977126266:

Նուիրատուութիւններ

Սուրբ Թադումի ծաղիկներուն համար եղած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները:-

- 200 եւրո Էջմիածնասէր տիկիներ
- 200 եւրո մի ոմն
- 100 եւրո Պրն. Էպիեան Ասատուր
- 60 եւրո Տիկ. Մերի Բօնիրու
- 20 եւրո Տիկ. Գարանֆիլեան

Մեր ջերմ շնորհակալութիւնները կը յայտնենք բոլոր նուիրատուներուն, գաղութի տիկիներուն եւ երիտասարդներուն որոնք սիրալոյսով եկան եւ օգնեցին թաղումին զարդարումին:

Հոգաբարձութիւն՝ Փերիսթերիի Ս. Աստուածածին եկեղեցոյ

ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ.
ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Սեփականութիւն
ԱՐԱՐԱՏ Մ Մ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
Միսթու 33, Նիքեա, Յունաստան

Համակարգչային
շարուածքը եւ էջադրումը՝
ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀ շաբաթաթերթի

Տնօրէն՝
Ընկ. Սարգիս Խաչատուրեան

Արտօնատեր -
Փաստաբան՝
ընկ. Յակոբ Տէսճեան

"ՈՐ ԱՏՄԱՐ"
Արմենիկ Էթոմաճիա
Էթիմերիճա
Իճոկտէիճա "ԱՐԱՐԱՏ"
Փիլօլօգիկօ Աթլէդիկօ Տօմաթիօ

Ըիւթօնթիճ
Տարկիճ Քատաթուրիան
Էկճօթիճ -
Իակօթօ Փէճիան Ըիկէթօթօ

Տիթօթօ 33 - TK 18450 - Նիկաա
Տիլ: 210-4926085
"ՈՐ ԱՏՄԱՐ"
Armenian Cultural Social Weekly

33 Sistou Str.
GR 18450 NIKEA GREECE
Tel-Fax: 00+30+210-4926085

Բացի իմբազրականներէն, յօդուածագիրներու տեսակէտներն ու գաղափարները անպայմանօրէն չեն արտայայտեր թերթին ուղեգիրը:

Թուրքիա Ապրող 300,000 Համշենցիներուն Միակ Փափաքն Է Իրենց Մայրենին Չկորսնցնել. Թրքական Կայք

ԵՐԵՒԱՆ, «Թերթ».- Թուրքիոյ ամենաշատ ընթերցուող ժամանցային կայքերէն onedio.com-ը յատուկ անդրադարձ մը հրապարակած է համշենցի հայերուն մասին լուսարձակի տակ անոնց դիմագրուած հարցերը, ծագումը եւ աւանդութիւնները:

«Մայրենին Կորսնցնելու Վտանգին Տակ Գտնուող Մեծովեան Ժողովուրդ Մը. Համշենցիներ» վերնագիրով յօդուածին մէջ կը նշուի, որ համշենցիները իսլամացուած են դարեր առաջ Օսմանեան կայսրութեան ժամանակաշրջանին: Նիւթին հեղինակները ընդգծած են, որ թէև Թուրքիոյ մէջ համշենցիներու ցեղային ծագման վերաբերեալ տարակարծութիւնները շատ են, սակայն առկայ են օսմանեան արխիւային փաստաթուղթեր, ուր համշենցիները կը յիշատակուին իբրև կրօնափոխ հայեր: Նիւթին մէջ նոյնիսկ կցուած է համշենցիներուն հայկական արմատները հաստատող արխիւային փաստաթուղթի մը պատճէնը, որ նախապէս հրապարակուած էր «Ակօս» շաբաթաթերթին կողմէ:

Յօդուածին հեղինակները կ'ենթադրեն, որ այժմ ամբողջ Թուրքիոյ տարածքին կ'ապրին մօտաւորապէս 300,000 համշենցիներ: Նշուած են նաեւ անոնց հիմնական բնակավայրերը. արդարեւ, արեւելեան համշենցիները հիմնականօրէն կ'եղբոնացած են Արտուինի Խոպա, Քեմալփաշա եւ Պորչկա շրջաններուն մէջ, իսկ արեւմտեան համշենցիները՝ Ռիզի Հեմշին, Չամլըհեմշին եւ Չայէի շրջաններուն մէջ, որոնք կը կազմեն պատմական բուն Համշենի տարածքը:

Հայերէն կը խօսին հիմնականօրէն արեւելեան համշենցիները, այսինքն Արտուինի գիւղերուն մէջ ապրող մօտաւորապէս 30էն 40 հազար համշենահայերը:

«Իրականութեան մէջ, անոնց գործածած լեզուն յայտնի է իբրև արեւմտահայերէնի բարբառներէն մէկը: Եկէք մէկ կողմ դնենք անոնց հայ կամ թուրք ըլլալը. այս ժողովուրդին միակ փափաքը՝ իրենց մայրենին չկորսնցնելն ու զայն գալիք սերունդներուն փոխանցելն է», կը գրէ կայքը:

Յիշեցնենք, որ Համշենի հայկական բարբառը ԵՌԻՆԵՄՔՕԻ կողմէ դասուած է Անհետացման վտանգի տակ գտնուող լեզուներու շարքին:

Շարունակուած էջ 6-էն

«Արդէն Ուշ Էք...»

«Արդէն ուշ ենք...» Երեւի... Թերեւս... Բայց ոչ երբեք ուշացած: Քանի կայ պատմութեան կրկնուող յաջորդականութիւնը, որ աւերէն ետք պիտի գայ վերականգնումը, եւ քանդումէն ետք՝ շինարարութիւնը: Անհասկացողութիւններուն մէջէն կարելի է գտնել համերաշխութիւնը: Եւ անհանդուրժող հոգին կարելի է վերածել հանդուրժողականութեան: Մարդիկ Պահրէյնի մէջ վկայեցին իրենց հանդուրժողականութիւնը՝ «մեզի համար հպարտութիւն է, որ դուք հոս էք»:

Եւ «հոս ենք», որովհետեւ կը հաւատանք, որ միասին կրնանք նորը շինել: Նորը, որ կրնայ ընդգրկել մարդկային կեանքեր՝ հիմնուած հանդուրժողականութեան վրայ, ուր «ուրիշ»-ը կը ճանչնաս եւ կրնաս ապրիլ անոր հետ՝ իր տարբերութիւններով:

Տարածաշրջանի ու, տակաւին, ընդհանրական այս բոլոր «թոն ու փոհին» մէջէն եւ անկէ ետք պիտի կարենա՞նք տեսնել, որ պիտի կերտենք նորը: Հոն մարդիկ կրնան իրար ընդունիլ:

«Արդէն ուշ էք», բայց անպայմանօրէն ուշացած չենք հաւատալու եւ գործելու, որ պիտի կերտենք նորը: Հոն, ուր մարդիկ կրնան զիրար ճանչնալ, բայց նաեւ ընդունիլ եւ, տակաւին, ապրիլ համերաշխութեամբ՝ իրենց տարբերութիւններով հանդերձ:

Խալէտը, Սալէի, Մունան ու, տակաւին, Պահրէյնի փորձառութիւնը ցոյց տուաւ, որ ուշ ենք, բայց... ուշացած չենք:

Թէ՛ կարելի է տարբերութիւնները տեսնել, ընդունիլ ու նաեւ ապրիլ անոնց հետ:

Արցախի եւ Հայաստանի մասին պատմող CNN-ի ֆիլմը Մայիսին եթեր պիտի բարձրանայ

Ամերիկեան CNN հեռուստարկերութեան «Էնթընի Պուրտըն. անծանօթ վայրեր» հեռուստահաղորդման նոր եթերաշրջանին պիտի ցուցադրուի Էնթընի Պուրտընի նկարահանած տեղեկութիւնը Հայաստանի եւ Արցախի մասին:

Ըստ Armenpress.am-ի՝ Ապրիլ 22-ին սկսող հաղորդաշարին նոր՝ 11-րդ եթերաշրջանին ընթացքին, պիտի ցուցադրուի 8 հատուած, որոնց ծիրէն ներս հեղինակը այցելած է Արեւմտեան Վիրճինիա (ԱՄՆ), Նիւ Ֆաունտլէնտ (Գանատա), Ուրուկուէյ, Պուրթան, Պեռլին (Գերմանիա), Ագատիանա շրջան (ԱՄՆ, Լուիզիանա նահանգ) եւ Հոնկ Բոնկ:

Հայաստանի մասին պատմող բաժինը պիտի ցուցադրուի Մայիս 20-ին: Հաղորդման մէջ հեղինակը լայնօրէն կը ներկայացնէ երկրի մշակոյթն ու պատմութիւնը: Անոր կ'ուղեկցին յայտնի հայ երաժիշտ, System of a Down խումբի մենակատար Սերժ Թանկեանը եւ պատմաբան Ռիչըրտ Կիրակոսեանը: Ճաշելով տեղացիներու հետ՝ Պուրտըն կը բացայայտէ տեղի եւ Սփիւռքի մէջ բնակող հայերու վերապրումի պատմութիւնն ու արձանագրած յաջողութիւնները:

Նշենք, որ Էնթընի Պուրտըն Հայաստան եւ Արցախ այցելած էր 2017 Հոկտեմբերին: Արցախի մէջ ան եղած է Շուշի, ուր ճաշակած է ժենկեալով հաց, շիլայ, խորոված, տնական մածուն, թութի եւ հոնի օղի: Արցախ այցելութենէն անմիջապէս ետք՝ ատրպէյճանական լրատուամիջոցները յայտնեցին, որ CNN-ի թղթակիցը կ'ընդգրկուի Ատրպէյճանի «սեւ ցուցակ»-ին մէջ:

Թուրքիոյ Մարտին Նահանգի Հայկական Եկեղեցին Մնացած Է Իսլամ Կնոջ Խնամքին Տակ

Թուրքիոյ հարաւ-արեւելեան Մարտին նահանգի Տերիք շրջանի միակ հայկական եկեղեցին մնացած է հարեւանութեամբ ապրող Հաթուն Չաչուր անունով իսլամ կնոջ մը (ազգութեամբ քիւրտ-խմբ.) խնամքին, կը հաղորդէ «Էրմէնիհապեր»-ը:

1650 թուականին կառուցուած Սուրբ Գեորգ եկեղեցին մնացած է առանց հօտի, երբ 1980-ականներուն հեռացած են Տերիքի մէջ ապրող վերջին հայերը: Անցեալ տասնամեակներուն եկեղեցւոյ մասին հոգ տարած է այստեղ մնացած միակ հայկական ընտանիքը՝ Եուրշալին եւ Նայիֆ Տեմիրջի գոյգը: Բայց հիմա արդէն այդ տարեց գոյգը վատառողջութեան պատճառով կը դժուարանայ տունէն ելլելու՝ չկարենալով հոգալ եկեղեցւոյ մասին:

Այժմ իսլամ կինը ստանձնած է հայկական եկեղեցւոյ խնամքը: Ան նոյնպէս տարեց է եւ 8 երեխաներու մայր: Ան իր մօտ կը պահէ եկեղեցւոյ բանալին, կը մաքրէ եկեղեցին եւ բակը, կը ջրէ 1500 քմ ընդհանուր մակերեսով այգիին ծառերը:

«Պետութիւնը ինձի որեւէ աշխատավարձ չի տար, ոչ մէկը կ'օգնէ: Ես ալ տարիքով մեծ եմ, հիւանդ եմ, բայց չեմ ուզեր, որ այս եկեղեցին մնայ բախտի քմահաճոյքին», - ըսած է Չաչուրը:

Այցելեցէք Հայաստանի Էլեկտրոնային Հրատարակութեան կայքը
Հայ haydzhayn.am
Տայն